

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ————— 8 kor
Félévre ————— 4 „
Negyedévre ————— 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Katonás nevelés.

Tudom, hogy a nemzetet összetartó hatalom nem a militarizmus, hanem a hazaszeretet, amint általában nem a vasnak és aranyknak, hanem a szeretetnek agiója a legérgebb és legmagasabb a világon. Mégis megdöbbenéssel hallgatom a burkolt vagy leplezetlen vádoló szót, melyet egyik-másik író-ember a hadsereg ellen emel újságok hasábjain és megbotránkozom, hogy eleve tiltakozik az ifjúság tervbe vett katonás nevelése ellen. Attól tartanak, hogy az ifjúság korán megbarátkozik a háború gondolatával s megfontolás nélkül harcba sorolja az egész nemzetet.

Elismerem, hogy a háború nem kívánatos, igen szomorú valóság. Életet, izmokat és kultúrát rombol s mint az iszapvulkán felszínre vet sokféle aljas érzést. Elismerem, hogy e kegyetlen, embertelen munkát megkedveltetni nem lehet, nem szabad.

De a katonás nevelés nem háborus nevelés. A katonás nevelés az izmokat formáló, a külső fegyelemre szoktató, az élet nagy áldozataira készítető erő. Katonás nevelés készségessé tenni a férfi testét a hadbaszállás minden keservének viselésére, reászoktatni a szertehúzó egyént a testületi fellépésre és munkára, megértetni a XX. század önzőnek induló emberével a régi, elfelejtett igazságot, hogy „dulce et decorum est pro patria mori.”

Körlevél a facipőkről.

Az a facipő-mozgalom, melyet az általános nyomorúság enyhítésére csendben, szerényen vármegyénkben megindítottunk, a fővárosi „Az Újság” c. hirlap közleményei révén országos jelentőségű lett. Visszhangja támadt nemcsak Magyarországon, hanem a társországokban is. Magánosok és hatóságok, a társadalom minden rétegéből oly tömegesen kerestek fel kérő biztató, sürgető, rendelő leveleikkel, hogy azok az irások, mint a mai nehéz idők segélykiáltásai hatottak ránk.

Megdöbbenően szomorú vonás és a női lélek egyik körtünete, hogy most csap a divat oly szépsőségekre, a hol minden pazarlás kétszeres bűn.

Sokméteres bő ruhákban tüntet az egyik, míg félig meztelen testtel vánszorg a másik. Térdig ér a cipőszára és amott megakad a kultúra; ezer meg ezer

Katonás nevelés nélkül petyhüdt, pöpögya emberekké válunk, akiket megtorlatlan gázol végig kicsiny és nagy szomszéd. Katonás nevelés, igen nagy erő kifejtés nélkül végre mégis csak áldozatul esünk valamelyik szomszédunknak.

Ha valahol Dél-Amerika csücskén avagy Kamcsatkában táborozna a magyarság, nem fenyegetne a veszély, hogy a népek pörölye hulljon reánk. De itt a szláv és germán elem összeütkezőse helyén, népek országútján, a Duna mentén mindig en garde kell állani, akármilyen derűs is az ég.

S ha szikes pusztákon tengődnénk, akkor sem felejtethők a fegyveres készenlét kötelmét, amint a jórészt a kietlen Tibet is érzi ezt az orosz és angol pöröly közé jutva. De végre hát nem pusztaság ez az áldott magyar haza! Földje világra szelő gabonát érlel, hegyeiből vagyont érő források bugyannak s a sziklák rétege kincset rejt: aranyat, vasat és fekete gyémántot. E földre éhes lesz minden szomszédunk, az is, aki ma fegyveres barátunk. S ezért míg a mai Magyarország az anyagi kultúra minden áldását biztosítja, másrészt fokozott katonai készenlőre is szorít. A katonás nevelés pedig erre képesíti a nemzetet. Szükségünk van tehát rá.

Megértem természetesen a finomabb lelkű hazafiak huzódzását is a katonás neveléstől. Ők a hadseregben kevés intel-

ligenciát, sok durvaságot, rengeteg időlopást, kevés értékes kulturumkát, renyhe s azért erkölcstelen életmódot s mindezek fölött valami intézményesen szervezett hazafiatlanságot látnak. Ezért válik ellenségessé a hadsereg intézménye, a „soldatesca” s ezért fáznak minden eszmétől, mely a katonával valahogy összefügg. Idegenkedésük sokban igazolt, de huzódzásuk a pessimisták kényelmes félrevonulása!

Szükségünk van a katonás nevelésre, egyben pedig szükségünk van a tisztikar magasfokú képzésére. A mai helyzet tartathatlan. Előfordul, hogy egy négy polgári osztályt s a kadett iskolát valahogy elvégzett fiúcska parancsol a főiskolát végzett, ügyvédi vizsgát tett úri embernek. Intelligentia praecedit! Nem szabad a mai hiányos tisztképzéssel megelégednünk. A legkevesebb az, hogy a magyar hadtestekben csak magyar középiskolában érettségizett, katonai főiskolát végzett férfiak lehessenek tényleges tisztökké. Magától értetődik, hogy a katonai főiskolában magyar közjogot és művelődéstörténelmet is kell előadni. Amint az is magától értetődik, hogy az így képesített embereket nem havi 180 koronával kell fizetni, hanem kinevezésük napjától kezdve a IX. fizetési osztályba kell osztani. Ez a magas mértéket kívánó, de tisztességesen javadalmazott hivatás kívánatos lesz a nemzet jelesebb fiai számára is.

Dr. Sz.

gyermek nem mehet iskolába, mert nincs cipője. Igazán megdöbbenő tünetek!

A magyar nőre a világháború se süsse rá ezt a szomorú lelkibélyeget! Az emberszeretet nevében kérünk mindenkit, hogy lelkiismeretlenül ne pazarolja azt a fölösleget, melyet mások szenvedéseinek enyhítésére adhat.

A facipő-mozgalmat mint szociális irányzatot tekintettük, melynek lélektani alapja is van. Facipőhöz nem illik az exaltáltan divatos ruha s így magától értetődő természetes következmény volna a divat terén való általános egyszerűség. Akik ezt az észszerűen indokolt változást be nem veszik, valóban nem sok igényt tarthatnak embertársaik elismerésére.

A facipők gondolatával tehát egyszerűsmit távolabbi célokat is kívántunk szolgálni.

Talán kevés az eredmény, de a kik könnyen szeretnek vádolni, azokat értesi-

teni kívánjuk, hogy ez a kevés eredmény is rengeteg szaladgálást, levelezést tárgyalást és fáradságot igényelt. A nemes lelkűek vegyék ezt a csekély eredményt jó szívvel. Nemes akarattal, jó ötlettel, aszszonyi ügyességgel fejlesszék, csinossítsák a facipőket és főként terjesszék embertársaik javára.

A facipők most már általánosabbakká fognak válni, mert a hadsereg részére lefoglalták a meglevő bőrt és talpat.

Ugy Háromszék megye tárgyalása a különböző miniszterekkel és gyárakkal, valamint a külföldi gyárosok élelmessége rövidesen lehetővé teszik, hogy teljesen könnyű, finom, bárki által használható cipők kerülnek forgalomba. Ily kiállítású talpak gyártása iránt Háromszék vármegye január 16-án irt fel a kereskedelmi miniszterhez. Addig is gyors segítségül közlünk néhány olcsóbb facipő címet.

I. Félcipőhöz hasonló teljesen faanyagú cipőt 3–7 koronáért lehet kapni Schön-

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírnévnek örvendő és legérgebb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

Az én predikációm.

Ha engemet Felszikon papnak választának — már t. i. ha magam is pap volnék — beköszöntőül a következő predikációt mondanám:

Kedves székely atyafiak! Eljöttem közetek lelkipásztornak, avál az elhatározással, hogy ezt a három ezer láthatatlan lelket hűségesen gondozzam, veletek éljek-haljok, s örömeitekben és bánatotokban igazságosan osztozzam. Adja Isten, de munkáljunk össze mindnyájan, hogy abból a bánatból minél kevesebb, de örömből annál több jusson nektek is, nekem is!

Ha már pásztor vagyok, jó pásztor akarok lenni. Ehhez feltétlenül szükséges, hogy nem csak a lelkekre, hanem a testetekre is gondom legyen, mert nem alaptalan az a székely közmondás: tartsd jól a testedet, s jól hordozza a lelkedet. Ellenben azt is tudjuk, hogy a sanyarúságban és éhségben szenvedő testnek nagy hajlandósága van arra, hogy a lelket kiszolgáltassa az ördögnek, csak enni kapjon.

Ezt példával is bizonyíthatom. A múlt háborús év folyamán számos egyént láttam Csikszereadába vándorolni, ahol az alispán előtt élelemért könyörögtek, s mivel ő sem tudott adni, többen kijelentették, hogy ily formán ők kénytelenek lesznek lopni vagy rabolni.

Ime az első ösvény a pokol kapui felé!

Igy állván a dolog elhatároztam, hogy lelkipásztorságom tartama alatt az egyik vasárnapon arról fogok nektek prédikálni, hogy miként szereztétek meg a minden-

napi kenyeret; a másikban pedig arról, hogy miként tegyetek szert lelki boldogságra.

Be kell hoznom ezt az ujitást, mert ismerem az én népeimet.

Az én boldogult elődeim — áldva legyenek a haló poraik — a ti lelkeiteknek annyira jó gondját viselték, amint arra küldetve voltak, hogy ma az egész világon sincs vallásosabb nép, mint a csiki székelység. Ellenben az is igaz, hogy abból a tudományból, amiből éltek, a legkevesebb tanításban ti részesültetek! Tanítóitok jó tanácsaira nem sokat adtatok, sőt ha a gazdakörben ahoz értő férfiak előadást tartottak, a gazdaközönség legnagyobb része arra felé se ment. Ezért kell e kérdést a prédikálósztékra vinnem!

Most pedig tárgyaljuk meg azt a kérdést, hogy az 1915-ik esztendőben miért kellett éheznetek és kenyérért siránkoznotok?

Erre ti azt feleltek: hogy azért, mert gabona nem volt. Ez tiszta igaz is. De hát miért nem volt? Felelet: mert kevés termett.

Hm! Ez kétértelmű felelet atyámfiai, mert 1914-ben különösen a tavaszvetés igen jól fizetett. Ha tehát kevés termett, az azért volt, mert keveset vetettetek. Hogy igazam van-e, vagy sincs, azt mindjárt megtudjátok, ha egy felületes pillantást vetünk szántóföldjeitekre.

Legelőször is szemünkbe ölik a szántóhatár hasonfele, amelyet ti ugarnak neveztek, s amelyről semmi egyéb hasznót nem huztok, mint azon 150 darab sertésnek nyomoru legettetését, amely éhen döglenék, ha itthon is enni nem adnátok. Azonban így is eldöglött hasonfele abban

a dögvészben, amely a csordáitokat minden évben meg szokta látogatni.

Miért maradt hát vetetlen az a három ezer hold földetek? Ti azt mondjátok, hogy azért, mert nyomásnak lenni kell, mivel a ti hitetek szerint két évben egymásután a föld nem bír teremni.

Ostoba beszéd ez atyafiak!

Nézzétek csak a veteményes kertjeiteket! Nézzétek lucerna földjeiteket. Nem teremnek azok minden esztendőben? Sőt hogy dúsan is teremnek, merné valaki közületek letagadni? Avagy talán más Isten teremtette az egyik határrészt, mint a másikat? Lássátok be hát édes atyámfiai, hogy a kenyereket felét a nyomáslábban veszítették el!

Most pedig menjünk a vetéslábra s vigyázkodjunk meg ott is! Legelőször látni fogjuk, hogy a faluhoz közel eső földéken gyönyörű őszi és tavaszi vetés dzslik, s csak elvétve látunk elárvásodott zabvetést. Azonban minél tovább megyünk, annál gyébrebb lesz az őszi vetés és több-több a zabvetés. És ha elérünk a Kód nevű erdő közelébe, ott már őszi vetés nincs, hanem csak zab. Az is kezd gyérülni, s föltűnik a rengeteg sok kopár parlag, amelynek ereje ki van rabolva, s amely nem terem többé gabonát, de még füvet sem

Mindezek a földek pedig arra vannak szána, hogy az Ég áldásával elirtsanak titeket. Micsoda kegyetlenség az, ahogy ti elbántok ezekkel a földekkel? Honnan várjátok ki a kenyeret, ha a szántóföldet nem akarjátok dajkálni?

Hagyjuk el hát az emberi barbárságnak e szomorú helyét, s menjünk tovább, fel a havasi kaszálóitokra!

föld és Társa Szolnokon, továbbá Apatinban, honnan Koós min. tanácsos is rendel a Székelyföldön való terjesztés céljából és Lengyelen Torn kereskedőnél. Ezek tulajdonképpen az ugynevezett hollandi facipők. Ott csinosabban és finomabban készítik és használja a néptelen-nyáron évszázadok óta. Tehát nálunk is viselheti a háború kényszere folytán. Meleg gyapjuhárnyát huznak bele, vagy más melegítő puha szövetet. Gróf Mikes Annimé utasítására a háromszékmezei kézdivásárhelyi árvaházban kötnek ily duplasarku meleg harisnyát. Tolnában és Somogyban rendszeren viseli a nép és most a Budapest melletti falvakban is kezd terjedni ez a cipő.

2. Könyű, kedves nyári viseletre való az ugyancsak holland eredetű fa szandál, melyet iskolákban, hivatalokban, városban, falun, fürdőn, utcán bárki viselhet. Ára nagyság szerint 3—4 korona. Némi változással és egyszerűsítéssel Magyarországon is utánozható. Hidegebb napokra ugyancsak gyapjuhárnyát, vagy teljes filz cipőt lehet viselni alatta. Itt közülük a sepsi-

szentgyörgyi iparosok cimeit, akik ily faszandál készítésére és utánvétellel való szállítására a mi közvetítésünk nélkül is vállalkoznak. Megrendeléseket már most kérnek, hogy munkatorlódás ne legyen. Rendelésnél a bolti cipőszámosz irányadó. A szandál ára: 20—30 számig 2 kor. 40 fill., 30—35 számig 3 kor. 35—40 számig 3 kor. 40 fill., 40—45 számig 4 korona. Ezeket a szandálokat nagyon ajánljuk. Rendelhetők Sepsiszentgyörgyön Varga és Hosszu iparosoknál Templom-utca 2 sz. és Bíró Lajos kereskedőnél Ipacs-utca 9 szám. (Szemerja városrésze.) Az ügyes kis szandálokat úgy lehet népszerűsíteni, hogy pl. facipős jótékonycélú összejöveteleket rendeznek a hölgyek. Ha a szandál talpára posztót szegezünk akkor nem kopog.

3. Hegedüs Károlyné nyug. főjegyzőné urnó Bakabányáról küldött nekünk ügyes házicipő mintát, melyet ő maga készít családja részére. Otthoni szövetből, „papundekli”, flanel és linoleum összetételű talppal. Ugy tudjuk, rendelésre is szivesendolgozik hogy más családok is segíthessen ezzel.

4. Huszár Aladár m. kir. határrendőrfogalmazó ur Trsztena községből küldött egy rendkívül ügyes cipőt. Régi, elszakadt bőrtalpu cipőket lehet fatalppal ellátni. Okos, ügyes dolog s hisszük, hogy nem fordulnak hiába hozzá.

5. Budapesti lebélyegzéssel egy névtelen levél érkezett címünkre sok okos, szakszerű umutatással. A legszorosabban idevágó részt közöljük.

Vizhatatlan szövetet nyerünk: 1 kgr colofonium (hegedű gyanta), 1/4 kgr. jó minőségű firneis, 50 gr. sárga viaszt enyhe tűzön egy edényben összeolvasztva, hozzákeverve 1 kgr. terpentinolajat s egy üvegre öntve egy napig — többször összerázva — állani hagyni. Leülepedés után ecset segítségével posztó vagy más szövetre kenve megszáradás után nedves ruha között kivasalva, kész a vizhatlan szövet. A terpentinolaj hozzáadásakor nem szabad sem közel tenni a tűzhöz, sem melegíteni az elegyet, mert könnyen gyulad.

(Folytatjuk.)

A plebániáknak és lelkészi hivataloknak szükséges összes

Egyházi nyomtatványok

Cimnyomással ellátott hivatalos levélborítékok (100 darab 1 kor. 20 fillértől.)

Devoconális cikkek (rózsafüzérek, feszületek szentképek stb.) !!! Jutányos árban !!!

A Szent István Társulat összes kiadványait állandóan raktáron tartjuk és ugyanazon árban árusítjuk mint a kiadó cég. Irodai szükséglete mindennemű papírok és írószerek általunk beszerezhetők.

kaphatók: a Püsp. Lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

Fájdalom, itt is csak azt a szomorú képet látjuk, amit Kőd-széli szántóitokon, Miként apáitok tették, ti is évről-évre nyuzzatok, borotváljátok kaszálóitokat, s nem ismertek az áldott földdel szemben semmi más kötelességet, mint azt, hogy a szénatermést róla elvigyétek. Ez az a szegény megszarolt birtok az ő szivtelen gazdájának, tőle telhetőleg mégis adogat hol jobb, hol soványabb szénatermést, de már az utóbbi években csak szőrscével kezdett fizetgetni, mivel tőle immár egyéb nem telhetik.

Ebből a szőrscés szénából két hold terület alig ad ki egy terü (7 métermáza) szénát, holott háromszor annyit kellene adnia. Ez e terü széna igénybevesz 3 kaszás és 3 takaró napszámot, ami bizony nem áll arányban a széna értékével. De még így is oly kevés szénát kaptatok 1915-ben, hogy ma azzal nem vagytok képesek az állataitokat kiteletetni.

A szénafütermésnek pusztulását legjobban mutatja az, hogy ma 10 pár erős igás ökör alig van az egész faluban, holott ezelőtt 80 párnál is több volt. Apró tehénkéken, fiatal tinóbinókon kiozzátok a gazdálkodást, ahogy lehet. Kisóványodott, szőrös hátú lovaitokról jobb nem is szólni. Ezelőtt öt esztenátokon 1800 darab fejős juh után kaptatok túrót, ordát, gyapjat és bárnyit; ma nincs több 700-nál.

Ime így pusztulsz, így szegényedél édes székely nemzetem, mert pogány módra pusztítod a saját földedet. És ha ez még tovább is így tart, akkor nincs messze az idő, amikor az éhenhalás elől máshová kell majd kikerülnöd, ahol mint cseléd, keresd majd kenyeredet, mert a magad földjén nem tudtál úr lenni!

Azért téj eszedre édes székely népem, s miként a bűnös csak úgy igazulhat meg, ha bűneit megvizsgálja, tisztaszívűből megbánja és jobbulásra tér, azonképpen te is vess számat gazdasági bűneiddel, amelyekkel én pontosan szemedre fogok hányni. S ha majd a bűnöket töredelmesen megbánod és erősen felteszed, hogy többé az édes anyaföldnek nem leszesz rabló mostoha fia, hanem gyöngéd szívi, édes gyermeke, akkor fogod tapasztalni, hogy ez a te valódi szoptatós dajkad, aki a te szived bensőséges szerelmét az ő javainak sokszorosával fogja megjutalmazni.

Nem elég azonban kedves atyafiak megismerni mindazon bűneinket, amelyeket a mi édes nevelőnk ellen elkövettünk, hanem ismernünk kell az utat is, amelyen vissza kell térnünk! Ezt az utat fogjuk mi keresni időről-időre — legközelebb mához két hét — hogy vésszes ösvényre ne tévedjünk, s jó szándékunknak kárát ne valljuk. Bizom benne, hogy ezen prédikációnra csak az nem jó el, akinek csakugyan nincs magánakvaló esze.

Mai beszédemet pedig befejezem fészeleni Saligniak Ferencnek egy örökigazságú igéjével*, amelyet ezelőtt 180 esztendővel mondott: „Kegyes nevelő Anya a föld, amely meg nem csajja a munkálkodónak szorgalmatosságát és amelynek adakozását meg nem haladja a szülőtteknek sokasága, ha csak restségekért és tunyáságukért nem érdemesek a szülőkködsére. Amen.

—s.

*) Telemakus 62. lap.

A hadbavonultak hozzátartozóiért.

A hadsegélyző bizottság felhívása.

A világtörténelmi események ama forgatagában, amelyek között élünk, az Országos Hadsegélyző Bizottság jelvényosztálya azt a feladatot szolgálja, hogy enyhítse a hadbavonultak hozzátartozóinak megélhetési gondját és könnyítsen sorsukon a jelenben és a jövőben.

E sok ágazatu tevékenység egyik most megindult actiója a „Királyunk Imája” elnevezés alatt fordul a hazafias társadalom áldozatkészségéhez.

Ezen elnevezéssel művészi kivitelű dombornyomású ezüst gyűrűket hozott forgalomba, megörökítve azt a megkapó képet mely szeretett uralkodónkat imádkozás közben ábrázolja. E szép kivitelű és a történelmi évszámokkal ellátott gyűrűk örök emlékei maradnak a most dúló népek csatáinak és felette alkalmasok arra, hogy azokat — mint a mai nagy időknek a jövőben egyre értékesebbé váló történelmi emléket — mindnyájan megszerezzük és viseljük.

Olyan aktió ez mely az egyének legnemesebb és legtisztább emberi érzelmeihez fordul: a hazaszeretet s a jótékony-ság szelleméhez; azokhoz a lelki érzésekhez, melyek a hadi tettek világhíres dicsősége mellett a szeretet ezernyi áldozatkészségének legfenségebb emlékeivel gazdagítják hazánk történetét.

Ebben az actióban tehát bizalommal számíthat a bizottság a magyar társadalom és közélet minden tagjának készséges támogatására.

A gyűrűk ára 2 korona és minden nagyságban kaphatók. A pénz előzetes beküldése mellett a gyűrűket bérmentve küldi a Bizottság, testületek stb. utólagos elszámolásra is átvehetnek bármely mennyiséget.

Rendelésnél, vagy pénzbeküldésnél, ügyelni kell a következő pontos címre: Országos Hadsegélyző Bizottság Jelvényosztálya Budapest, Képviselőház.

H I R E K.

— **Főpásztorunk** f. hó 16-án délben több heti távollét után szerencsésen visszaérkezett székhelyére.

— **A csikszentsimoni ifjúság**, mint kézzel előbb a csatószeget, minden tekintetben igen szépen sikertült előadást rendezett f. hó 6-án és 7-én este. Szinre került Szigligeti Edének a „Csikós” c. 3. felv. népszimnűve. A hangjában kedvesen szórakoztató, erkölcsi tartalmában pedig komoly, terjedelmes darabot a műkedvelő társaság ambíciózus ügyességgel tanulta meg és játszotta el mindkétszer szép publikum előtt. A szindarab végén a háborus komorságot Szép Ernőnek „Imádság” c. költeményével hozta vissza a vidám arcokra Ince Katica. Az erkölcsi szép siker mellé megjött az anyagi is. A zárszámadás alatt álló bevétel 400 koronán is talán túljáró tiszta jövedelemmel kecsegtet. A juh-gazdák eszténa gyűlése 300 kor.-val jött

ezenkívül az ifjúság eszméjének felsegítésére. Jótékony források még itt is. ott is nyílni látszanak. Csikszentsimon és Csató-szeg ifjúsága közös erővel emlékoszlopot állít a háború végén a két község elesett hőseinek! . . .

— **Hadiárvák javára.** Csikszenttamásról a plebános közreműködésével tetemes összeget küldöttek pár héttel ezelőtt a vármegyei főispánhoz hadi jótékony célra, most újabban az ifjúsági előadásokból s Özv. Ágoston Józsefné nyug. jegyzőné adományából a gyergyószentmiklósi leendő hadiárvaház, csiksomlyói árvaház valamint a hadiárvák felsegítésére 100—100 K-t összesen 300 K-t küldöttek

— **Kérelom.** A székelyudvaehelyi róm. kath. főgimnázium az iskola történetében a jövőd nemzedék részére szeretné megörökíteni mindazon volt tanítványainak nevét és emléket, akik a most folyó világháboruban résztvettek, vitézségükkel kitüntették magukat, a harctéren elesetek vagy a harctéren kapott sebesülés vagy betegség következtében meghaltak. Ezek okból azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordul az érdekelt családokhoz, Erdély Tiszt. lelkeszeihez és mindenkihez, akik ezirányban felvilágosítást adhatnak, sziveskedjenek adataikat: volt tanítványunk pontos nevét, életkorát, az időt, mikor intézetünkben tanult, polgári foglalkozását, katonai rangját és beosztását, a kapott kitüntetést vitézeteinek leírását, hősi halálának helyét, idejét más körülményeit a hős tanítvány arcképével együtt az alábbi címre elküldeni. Székelyudvarhely, 1916. január havában. A róm. kath. főgimnázium igazgatósa.

— **Meghívó.** Az erdélyi római katolikus irodalmi társulat 1916. évi március hó 5-én délelőtt 11 órakor a gyulafehérvári róm. kath. főgimnázium tanácstermében közgyűlést fog tartani, melyre a társulat minden tagját ezennel tisztelettel meghívom. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Választmányi jegyzőkönyv felolvasása és ítéskari jelentés. 3. Pénztáros jelentése 1915. évről. 4. Számvizsgáló-bizottság jelentése. 5. Felolvasás. 6. Főszerkesztő választás. 7. Tisztikar és választmány kiegészítése. 8. Indítványok. Oly indítványok, melyek a tárgysorozattal nincsenek összefüggésben, 24 órával a közgyűlés megnyitása előtt az elnöknek bejelentendők. Gyulafehérvár, 1916. évi február hó 16-án. Dr. Balás Endre irod. társ. elnök.

— **A vigilantia bizottság** febr. 24-én d. u. gyűlést tart. A bizottság gyűlésein a főpásztor elnököl.

— **Könyvtár a sepsiszentgyörgyi Oltár-egyletben.** A február havi oltár-egyleti gyűlés elhatározta, hogy egy kath. könyvtárt fog felállítani. Néha boldog emlékü Fogolyán Ida kisasszony, az egylet egykori buzgó tagja és pénztárosa ugyanis összegyűjtött egy kis könyvtárra való könyvet s az volt a szándéka, hogy azt az Oltár-egyletnek ajándékozza. A megboldogultnak nemes szándéka most indul a megvalósulás felé, amikor az ő szerény kezdeményezéséből és alapvetéséből az Egylet keretén belül kath. könyvtárt állítunk fel. Az egyesület vezetősege felkéri ftdő urakat, egyesületi könyvtárakat, hogy sziveskedjenek esetleges duplaművekből, vagy kiolvasott könyveikből a fent nevezett

Oltáregyletkönyvtára gyarapításához hozzájárulni. Szívesen fogad mindennemű hitbuzgalmi vagy más folyóiratot, füzötten is akkor is ha hiányzik valamely szám. Itt kiegészíti, bekötöttei és közkinccsé teszi. Eddig is már többen ígérték az alaphoz való hozzájárulást. Köztük Köntzey Benedek, árveszéki elnök úr, aki az Élet kiadásában megjelent Bibliotheca Vitae egészségvállalatát kb. 200 kor. értékben a könyvtárnak ajándékozta. Úgy szintén ígéretet tett Márton Á. Károly, volt szentgyörgyi káplán is Vivant sequentes! A legkisebb adományért is az Egyet forró imája lesz a köszönet és az a sok-sok lelki haszon, amelyet egyetlen jóirányú füzetke is létrehozhat, ha évtizedeken keresztül száz meg száz hívő kezében megfordul. Az esetleges adományokat „Róm. kath. plebánia, Sepsiszentgyörgy” címre kérjük. Dr. Künnle Tivadarné, elnöknő, Veress Ernő, jegyző

— **Hösi halál.** Tallos József joghallgató, az 50. gy. e. tart. hadnagya, az I. oszt. ezüst vitézségi érem tulajdonosa, a bukóvínai harctéren Toporutz mellett f. évi január hó 19-én vívott ütközetben ellenséges gránáttól találva, 23 éves korában hősi halált halt. Földi maradványait ideiglenesen a toporutzi temetőben helyezték el. Az esélet hadnagy fivére Tallos Jenő paptársunknak. Szülein és testvéreinek kívül városunkban is előkelő rokonság gyászolja a hőst.

— **A gyulafehérvári polgári Casinó** tisztújító közgyűlésén társelnökökké választottak: Dr. Kóródy Péter és Dr. Mayer Ödön. Alelnök: Dr. Náthán Bernát. Ügyész: Dr. Emmánuel Gyöző. Titkár: Dr. Fried Ármin. Pénztárnok: Dr. Hartenbaum Simon. Gazda: Barbul László. Könyvtárnok: Tallos Emil, Választmányi tagok lettek: Dr. Balás Endre, Bartha Gyöző, Bodó Ferencz, Dr. Csubry Bonifác, Dániel Imre, Deutsch Manó, Fábian Gyula, Fuchs Nándor, Dr. Gál Béla, Gidófalvy Géza, Kolombán Antal, Lázár Emil, Löw Emil, L. Oelberg Ottó, Présia Romulusz, Dr. Roska Miklós.

— **Kiss Gusztáv ty. kanonok halála.** Amint részvétellel értesülünk, Kiss Gusztáv kanonok meghalt Budapesten, a Szent-Margit intézetben levő lakásán, melyet betegségének súlyosabbra fordulása óta a zárda számára berendezett s ahol őt nagy gondnal ápolták. Az elhunyt, mint a nagy-szebeni Orsolyita-zárda igazgatója és gyónatója éveken át érdemes munkásságot fejtett ki. Mikor nyugalomba vonult, a budapesti Szent-Margit-intézet Széchenyi-hegyi üdülőhelyén végezte a lelkészi teendőket. Halála őszinte részvételt keltett ismerősei, tisztelői körében, akik a példáséletű lelkipászort nagyrebecsülték. R. i. p. s.

— **Fekete himlő.** Városunkban 3 esetben állapították meg a fekete himlő fellépését. A hatóság megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a veszedelemnek útját állja.

— **Megjelent az egyházmegye papságának rövid névtára,** melyet az iroda már postára tett.

— **„Karitás”-ra adakoztak:** Fötiszt Wéger Lajos t. lelkész 20 K., Dohnát István koadjutor S. J. 7 K., irg. nőv. főnöknője Székelyudvarhely 23 koronát.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Buzás I. Csiktaploca. Köszönjük a predikációt. Jó, ha még többet is készít, mert ezek a predikációk igen hasznosak. Ma holnap már úgy is oda jutunk, hogy a nagy paphány miatt a tanítók és kántorok lesznek kénytelenek predikálni.

Gál Elek. Kiskapus. Szíves felvilágosító sorait köszönjük. Lapunkban eddigelé két közlemény jelent meg a földgázról. Az első „A földi gáz és gyulafehérvár”. Ön azt idézi. Ebben azonban semmi támadás nincs a kormány ellen, sőt azok ellen szól a cikkíró, akik megakarják akadályozni a földgáz kihasználását. Méltóztassék csak megegyeztetni a cikket. A másik közlemény „A földgáz és Teleszky” cím alatt látott napvilágot. Ebben van ugyan egy kis támadás Teleszky ellen, de megint nem azért, amiért Ön állítja, hanem másért. Ön is azt állítja, mi is úgy tudjuk, hogy rengeteg mennyiségű földgázzal rendelkezünk. Teleszky pedig a parlamentben azt mondotta, hogy nincs olyan nagyon sok — össze-vissza 10 milliárd köbméter. Ezért tettük azt a megjegyzést, hogy ha ilyen kevés a földgáz — (a németek egy év alatt több költséget használnak el) — akkor kár volt 75 évre bérbe adni a gázkutakat, mert az becsapás volna. Tehát nem a kihasználás ellen, nem is a német tüke ellen, hanem épen a lassu és csekély mérvű kihasználás ellen emeltük fel szavunkat. Sőt az első cikkben hatalmas perspektívát is adtunk, hogy mi mindent lehetne csak Gyulafehérvárt is tenni, ha a földgáz erejét itt is felhasználják.

Haynal I. Bpest. Kedves levelére levélben fogunk felelni. A híreket köszönjük. A képeket örömmel várjuk.

Szám: 16—1916. vhtó.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1914. évi 3431 számú végzése következtében Dr. Fried Ármin ügyvéd helyi lakos javára, adós ellen 400 K. s jár. erejéig 1915. évi december hó 19-én fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le- és

felülfoglalt és 1200 korra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 ökr és 1 borju amely ingók az Ardeleana tptár 190 és 145 kor. s j. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíróóság 1915. év Pk. 5806. számú végzése folytán 400 kor. tökekövetelés, ennek 1914. évi február hó 21. napjától járó 6% kamatai, 1/3% valódíj és eddig összesen 55 K. 46 fillérben biróilag már megállapított költség erejéig, adós lakásán Akmáron 1916. évi február 26-ik napjának délután 9 órája határidőül kitűztetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvár, 1916. február hó 10. napján.

Szentmiklósy
kir. bírósági végrehajtó.

Szám: 131—1916.

árv.

Hirdetemény.

Gyulafehérvár szab. kir. város árvaszéke ezennel közhírré teszi, hogy a város képviselőtestülete 1916. év január hó 17-én tartott rendkívüli közgyűlésében 5—1916 kgy. sz. határozatával kimondotta, hogy felhatalmazást ad a város árvaszékeinek arra, hogy Petrozsényi nagyközség ellen 832 kor., 32 fillér szóval nyolczszázharminckettő korona 32 fillér gyermek tartási díjért pert tegyen folyamatba.

Ezt azzal teszi közhírré, hogy a határozat ellen a kihirdetéstől számított 15 nap alatt alulírott hatósághoz benyújtható és Alsófehérvármegye törvényhatósági bizottságához czimzendő felebbezésnek van helye.

(1901. évi XX. tcz. 6. szakaszának első bekezdése.)

Gyulafehérvár sz. kir. város árvaszéketől, 1916. évi febr. hó 10-én.

Dr. Roska Miklós
árvaszéki elnök.

FLEMMICH A. FIAI

ima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje

WIEN,

VI., Webgasse 43.

Alapított 1838.

600 alkalmazott.

GYÁR:

Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

das választékban, mindenféle és ó-keresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árkban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.

A szerkesztésért felelős: **Péter Antal.**

Nyomatott a Püspöki Lyceumi könyvnyomdában (Schäser Ferenc) Gyulafehérvárt.